

Д 6. Мемлекеттік компанияның активтердің инвестициялық қызметін басқару

2023-2024 оқу жылының күзгі семестрі

«Мемлекеттік активтерді басқару»

**6B04102 - «Мемлекеттік және жергілікті басқару» білім беру
бағдарламасы**

Sifat

www.sifat.kz

Инвестиция мемлекеттік реттеу объектісі ретінде

- Инвестиция – капиталды сақтау және көбейту мақсатында ақша құралдарын салу.
- Инвестициялар дегеніміз – мүліктік құндылықтардың барлық түрлері және оларға деген құқық, сондай-ақ пайда (табыс) алу мақсатында инвесторлардың кәсіпкерлік қызмет нысандарына жұмсаған интеллектуалдық меншікке құқық.
- Инвестициялық қызмет дегеніміз - пайда табу және (немесе) басқа тиімді нәтижеге қол жеткізу үшін инвестициялау және практикалық әрекеттерді орындау.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЯСАТ

Инвестициялық саясат – инвестициялардың неғұрлым басым бағыттарын айқындайтын шаралар жүйесі; өндірісті, кәсіпкерлікті дамыту, пайда немесе басқа да түбегейлі нәтиже алу мақсатында шаруашылық жүргізуші субъектінің (кәсіпорынның, фирманың, компанияның, т.б.), аймақтың, елдің ішінде де, сондай-ақ одан тысқары жерлерде де қаражат (инвестиция) салудың көлемін, құрылымы мен бағытын белгілейтін шаруашылық шешімдерінің жүйесі.

Дамудың қазіргі кезеңінде Қазақстан Республикасының инвестициялық саясатының мақсаты

**– бәсекеге қабілетті, жоғары технологиялық, ғылым
тұтынушылық өндірістердің дамуына приоритетті тәртіппен
бағыттталатын ішкі және сыртқы инвестициялар ағымының
жоғары деңгейіне жету болып табылады.**

Тікелей инвестиция дегеніміз-

капиталды экспорттаушының қабылдаушы ел территориясында өндірісті ұйымдастыруын айтады.

Тікелей инвестициялар арқылы халықаралық корпорациялар дүниежүзілік нарықта өз бөліктерін жүргізеді.

**ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАРҒА СӘЙКЕС
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЯСАТ МЫНАДАЙ ЖОЛДАРМЕН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАДЫ:**

**МЕМЛЕКЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ТІКЕЛЕЙ
БАСҚАРУ;**

**салық жеңілдіктерін беру; демеу қаражат, жәрдем-қаражат,
бюджеттік несиелер түрінде қаржылай көмек беру;**

**тиісті несиелер
саясатын,
баға
белгіленімін;**

**амортизациялық
саясат жүргізу;**

**нормалар мен стандарттардың
қолданылуына, сондай-ақ, міндетті
түрде сертификаттау ережесінің
орындалуына бақылау жасау.**

Кәсіпорындардың инвестициялық саясаты

Кәсіпорындардың инвестициялық саясаты олар таңдаған инвестициялық стратегиясының бір бөлігі болып табылады.

Инвестициялық саясатты жүзеге асыру барысында мақсатқа сай келесі белгілерді сақтау керек:

- Жоғары-экономикалық, ғылыми-техникалық, экологиялық және әлеуметтік тиімділікке жету;
- Салынған капиталдан кәсіпорындар қолайлы табыс табуы керек;
- Қаржылық ресурстарды оңтайлы пайдалану;
- Инвестициялар тиімділігін жағарлату үшін мемлекет араласуын қолдау;
- Шетел инвестицияларынан несие жеңілдіктерін алу;
- Инвестициялық тәуекелділікті азайту.

Инвестициялық қызметтің субъектілері

- Мемлекет
- Заңды тұлғалар
- Банктер
- Сақтандыру ұйымдары
- Зейнетақы қорлары
- Инвестициялық қорлар
- Халықаралық ұйымдар

Инвестициялық қызметтің объектілері

- Негізгі және айналым қорлары
- Құнды қағаздар
- Мақсатты ақшалай салымдар
- Ғылыми-техникалық өнім
- Мамандарды дайындау және қайта даярлау
- Мүліктік құқық және интеллектуалды меншік

Мемлекеттік инвестициялық саясат

- Мемлекеттік инвестициялық саясат – мемлекеттің инвестициялық қызметке қатынасын білдіретін әлеуметтік-экономикалық саясаттың құрамдас бөлігі.

Мемлекеттік инвестициялық саясаттың мақсаты

- Инвестициялық қызмет үшін қажетті қаржылық ресурстарды жинақтау;
- Инвестициялық белсенділіктің төмендеуін болдырмау;
- Мемлекеттік мақсатты кешенді бағдарламаларын жүзеге асыру;
- құрылымдық қайта құруларды қамтамасыз ету;
- Капитал салымдарының тиімділігін арттыру.

Инвестициялық саясаттың негізгі міндеттері:

- Ұзақ мерзімді инвестицияларға экономикалық жағдай құру;
- Шетел капиталын тарту.

Инвестициялық саясаттың негізгі бағыттары

- Инвестициялық қызметтегі басымдықтарды анықтау. Басымдықтар мемлекеттік мақсатты бағдарламаларды қаржыландыруға, әлеуметтік объектілерге, негізгі қорларды жаңарту мен кеңейтуге беріледі.
- Шығындарды оңтайландыру, экономиканың маңызды салаларына бюджеттен субсидиялар бөлу;

- Инвестор-кәсіпорындардың құқықтарын кеңейту;
- Инвестицияларды бюджеттік қаржыландыруды қысқарту, мемлекеттік емес инвестициялауды дамыту;
- Шығындардың өтелу мерзімін қысқарту және инвестициялардың тиімділігін арттыру.

Инвестициялық саясаттың модельдері

```
graph TD; A[Инвестициялық саясаттың модельдері] --> B[Американдық модель]; A --> C[Жапондық модель]; A --> D[Тайвань моделі];
```

Американдық
модель

Жапондық
модель

Тайвань моделі

Американдық модель

Жеке инвестицияларды
салықтық
ынталандырумен
ерекшеленеді.

Жапондық модель

Жеке жобаларды
мемлекеттік
қаржыландыруға басты
назар аударылады.

Тайвань моделі

Жеке инвесторлардың шешімдерімен келісу үшін механизмдерді құру мен үйлестіру , кемшіліктерін жою негізгі қызмет болып табылады. Мемлекет қажетті инфрақұрылым жасайды және адам капиталына салымдарды ынталандырады.

Инвестициялық саясатты мемлекеттік реттеу

- Инвестициялық белсенділікті және экономикалық өсуді ынталандыру үшін мемлекеттік басқару органдарымен жүзеге асырылатын құқықтық, орындаушылық, бақылаушы сипаттағы шаралар жүйесі.

Мемлекеттік инвестицияларды
басқару 4 жеке кезеңде жүзеге
асырылуы қажет.

Жоспарлау;

Бағдарламалау;

Бюджетті дайындау;

Орындау

Мемлекеттің инвестициялық қызметті реттеу нысандары

Заңдар мен нормативтік-құқықтық актілер шығару;

Мемлекеттік инвестицияларды тікелей басқару;

Мемлекеттік инвестициялық бағдарламаларды қабылдау;

Мемлекеттік қызметті ерекше реттеу нысаны;

Инвестициялық қызметті реттеудің экономикалық әдістері

Инвестициялық қызметті экономикалық реттеу

Салық салу

Мемлекеттік органдардың инвестициялық қызметке
қатынасуы

Еркін экономикалық зоналарды құру

Қаржылық ресурстарды бөлу және қайта бөлу

Несиелік-қаржылық механизм

Инвестициялық қызмет үшін жағымды жағдайлар қалыптастыру

- Салық жүйесін, амортизациялық аударымдарды пайдалану және амортизацияны есептеу механизмін жетілдіру;
- Инвестициялық қызмет субъектілеріне арнайы салық режимдерін белгілеу;
- Инвесторлардың мүдделерін қорғау;
- Инвестициялық қызмет субъектілеріне жерді, басқа да табиғи ресурстарды пайдалану жеңілдіктерін беру;

- Монополияға қарсы шараларды қабылдау;
- Несиелендіруді жүзеге асыруда кепілдерді қолдану мүмкіндігін кеңейту;
- Инвестициялық қызмет субъектілерінің меншікті инвестициялық қорларды құруға мүмкіндік жасау;
- Инфляция қарқынына байланысты негізгі қорларды қайта бағалауды жүргізу.

Мемлекеттің инвестициялық қызметке тікелей қатынасуы

- Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын инвестициялық жобаларды жасау, бекіту және қаржыландыру;
- Құрылыс тізімін жасау және оларды мемлекеттік бюджеттен қаржыландыру;
- Мемлекеттік бюджеттің есебінен инвестициялық жобалар бойынша конкурстық негізде мемлекеттік кепілдер беру;

- Инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін мемлекеттік бюджеттің қаржыларын конкурстық негізде ұсыну;
- Инвестициялық жобалардың сараптамасын жүргізу;
- Стандарттарды жасау және бекіту, олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру.

*Назарларыңызға
рахмет!*